

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ
Β' 2022**

**ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΜΕ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επιμέλεια Αλέξανδρος Μαργέλης)

Σε συνέχεια του σεμιναρίου στο κανάλι της Ε.Α.Ν.Δ.Α. στο Youtube
<https://www.youtube.com/watch?v=P1NQYhHW5fk>

ΠΡΑΚΤΙΚΟ Α

Ο Α παρακινεί τον Β να πυροβολήσει σε παρακείμενο θάμνο λέγοντάς του ότι θέλει να δει αν έχει καλό στόχο ενώ ήξερε ότι εκεί βρίσκεται κρυμμένος ο Γ. Ο Β πυροβολεί και σκοτώνει τον Γ.

- Α) Ποιο το αξιόποινο των Α και Β;
- Β) Ποια είναι η διαδικασία που θα ακολουθηθεί κατά την προδικασία;
- Γ) Έχει κάποιο ένδικο μέσο ο κατηγορούμενος κατά της παραπομπής του;
- Δ) Ποιο δικαστήριο είναι καθ' ύλην αρμόδιο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Α)

⇒ Ο Α κατά την κρατούσα άποψη τελεί το αδίκημα της ανθρωποκτονίας εκ προθέσεως κατ' έμμεση αυτουργία (**299 ΠΚ**)

(2η άποψη), ηθικός αυτουργός σε ανθρωποκτονία εκ προθέσεως. Η άποψη αυτή όμως παραγνωρίζει το γεγονός ότι δε νοείται ηθική αυτουργία σε μη δόλια πράξη. (Ιδια ποινική απαξία σε)

Έμμεση αυτουργία → α) Η πράξη του παρεμβαλλόμενου προσώπου, να μη συνιστά άδικη πράξη ποινικώς ενδιαφέρουσα και β) Αυτή η μη άδικη πράξη να είναι υποταγμένη στους εγκληματικούς σκοπούς εκείνου που παρακίνησε ή βοήθησε άλλον. Η περίπτωση του έμμεσου αυτουργού δεν προβλέπεται βέβαια στις μορφές συμμετοχής των άρθρων 45 μέχρι 47 του ΠΚ, αλλά αποτελεί θεωρητική προέκταση ενός νομικού πλάσματος, που καταρχήν καθιερώνεται στο **άρθρο 49 παρ. 1 του ΠΚ**

Έτσι, έμμεσος αυτουργός είναι εκείνος που επιφέρει στο πρόσωπό του την πραγμάτωση της αντικειμενικής υποστάσεως ορισμένου εγκλήματος με άλλο άτομο που δρα (από απόψεως ποινικού δικαίου) ως όργανό του

Ηθική αυτουργία → Για την ύπαρξη ηθικής αυτουργίας απαιτείται, αντικειμενικώς, η πρόκληση από τον ηθικό αυτουργό σε κάποιον άλλον της αποφάσεως να τελέσει ορισμένη πράξη, η οποία συγκροτεί την αντικειμενική υπόσταση ορισμένου εγκλήματος, την οποία και τέλεσε. Υποκειμενικώς δε απαιτείται δόλος του ηθικού αυτουργού, δηλαδή ηθελημένη πρόκληση της αποφάσεως για την διάπραξη από τον άλλο της αντικειμενικής υποστάσεως ορισμένου εγκλήματος με θέληση και γνώση η αποδοχή της συγκεκριμένης εγκληματικής πράξεως. (**46 ΠΚ**)

⇒ Ο Β τελεί σε πραγματική πλάνη (**30 ΠΚ**) → ΛΟΓΟΣ ΑΡΣΗΣ ΤΟΥ ΑΔΙΚΟΥ που αποκλείει το εκ δόλου τετελεσμένο έγκλημα.

Άρα, θα τιμωρηθεί για **ανθρωποκτονία εξ αμελείας**. (**302 ΠΚ**)

30ΠΚ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΛΑΝΗ

«1. Η πράξη δεν καταλογίζεται στο δράστη, αν αυτός κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης αγνοεί τα περιστατικά που τη συνιστούν. Αν όμως η άγνοια αυτών των περιστατικών μπορεί να αποδοθεί σε αμέλεια του υπαιτίου, η πράξη του καταλογίζεται ως έγκλημα από αμέλεια.

2. Επίσης δεν καταλογίζονται στο δράστη τα περιστατικά που κατά το νόμο επαυξάνουν το αξιόποιο της πράξης του αν τα αγνούσε.»

Β) Σύλληψη → προανάκριση 43 + 245 ΚΠΔ → Ανακριτής/ Εισαγγελέας 246 ΚΠΔ → Χρέωση σε Εισαγγελέα και πρόταση προς το Δικαστικό Συμβούλιο 308 ΚΠΔ → Το Δικαστικό Συμβούλιο εκδίδει Βούλευμα 310επ. ΚΠΔ

Γ) Μόνο έφεση → 478 ΚΠΔ

Αντίθετα αναίρεση επί βουλεύματος πλέον μπορεί να ζητήσει **μόνο** ο Εισαγγελέας και όχι ο κατηγορούμενος **483 ΚΠΔ** (εν αντιθέσει με ότι ίσχυε υπό το καθεστώς του παλαιού **482 ΚΠΔ**)

478 ΚΠΔ

«1. Το ένδικο μέσο της **έφεσης** επιτρέπεται στον κατηγορούμενο **μόνο** κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών το οποίο τον παραπέμπει στο δικαστήριο για κακούργημα και μόνο για τους λόγους: α) της απόλυτης ακυρότητας και β) της εσφαλμένης ερμηνείας ή εσφαλμένης εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης.»

483 ΚΠΔ

«1. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να ζητήσει την αναίρεση του βουλεύματος, που αφορά κακούργημα, όταν αυτό παραπέμπει τον κατηγορούμενο ή αποφαίνεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία ή παύει προσωρινά ή οριστικά την ποινική δίωξη ή την κηρύσσει απαράδεκτη.

2. Το ίδιο δικαίωμα έχει και ο εισαγγελέας εφετών για τα βουλεύματα του συμβουλίου των εφετών.

3. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί, εφόσον δεν έχει ήδη ασκηθεί έφεση από τον εισαγγελέα εφετών, να ζητήσει την αναίρεση οποιουδήποτε βουλεύματος, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εκδίδονται αμετακλήτως, με σχετική δήλωση στον γραμματέα του Αρείου Πάγου, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 480, το δεύτερο εδάφιο του οποίου εφαρμόζεται και σε αυτήν την περίπτωση. Η προθεσμία για την αίτηση αναίρεσης κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών αρχίζει για τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών και τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου από τη λήξη της προθεσμίας έφεσης του εισαγγελέα εφετών και του κατηγορουμένου. Μετά την προθεσμία αυτή ο ίδιος ο εισαγγελέας μπορεί να ασκήσει αναίρεση του βουλεύματος υπέρ του νόμου και για οποιαδήποτε παράβαση των διατάξεων που αφορούν την προδικασία χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα των διαδίκων.»

Δ) Το Μεικτό Ορκωτό Δικαστήριο 109ΚΠΔ

109 ΚΠΔ ΤΕΚΜΗΡΙΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ

«1. Το μικτό ορκωτό δικαστήριο δικάζει σε πρώτο βαθμό: α) τα κακούργηματα, εκτός από εκείνα που ανήκουν στην αρμοδιότητα των μονομελών και των τριμελών εφετείων και β) τα πολιτικά πλημμελήματα.»

ΠΡΑΚΤΙΚΟ Β

Ο Α δικηγόρος, δέχεται στο γραφείο του επίσκεψη από τον επί πολλά χρόνια πελάτη του Β, ο οποίος πάνω στη συζήτηση για προσωπική του υπόθεση του αποκαλύπτει ότι πρόκειται τις επόμενες ημέρες να τελέσει α) κλοπή κατά της Γ και β) ληστεία στη Χ Τράπεζα, τις οποίες και πράγματι τελεί.

Α) Υπέχει κάποια ποινική ευθύνη ο Α;

Β) Αν ναι, σε ποιο δικαστήριο θα παραπεμφθεί;

Γ) Ο Β συλλαμβάνεται μετά από 10 ημέρες, ποια διαδικασία θα ακολουθηθεί δικονομικά; Σε ποιο δικαστήριο και με ποιον τρόπο θα παραπεμφθεί στο δικαστήριο ο Β;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Α) Ο Δικηγόρος α όφειλε κατά άρθρο 232 ΠΚ (παρασιώπηση εγκλήματος) να ενημερώσει τις αρχές για το αδίκημα της ληστείας που επρόκειτο να τελεσθεί λόγω της κακούργηματικής φύσης της.

Αντίθετα, αναφορικά με τη κλοπή δεν υπέχει κάποια ευθύνη λόγω του πλημμεληματικού της χαρακτήρα.

Έγκλημα αποτελέσματος → πρέπει να ξεκινήσει η τέλεσή του ή να περατωθεί

232 ΠΚ

«1. Όποιος, ενώ έμαθε με τρόπο αξιόπιστο ότι μελετάται κακούργημα ή ότι άρχισε ήδη η εκτέλεσή του, και σε χρόνο τέτοιον ώστε να μπορεί ακόμα να προληφθεί η τέλεση ή το αποτέλεσμα του, παραλείπει να το αναγγείλει εγκαίρως στην αρχή τιμωρείται, αν το κακούργημα τελέστηκε ή έγινε απόπειρά του, με φυλάκιση μέχρι τριών ετών, ανεξάρτητα αν ο δράστης τιμωρηθεί.

2. Η παράλειψη αυτή μένει ατιμώρητη αν η αναγγελία στην αρχή θα αφορούσε πρόσωπο οικείο εκείνου που την παρέλειψε.»

B) Ο Α λόγω της δικηγορικής του ιδιότητας υπάγεται στα πρόσωπα που κατά περιοριστικά αναφερόμενο τρόπο λόγω ιδιάζουσας δωσιδικίας θα παραπεμφθούν να διαστούν στο Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων κατ' **άρθρο 111 παρ. 6 ΚΠΔ**.

Και όχι μονομελές πλημμελειοδικείο που έχει αρμοδιότητα για πλημμελήματα μέχρι 3 έτη! **(115 ΚΠΔ)**

Γ) Ως προς τη δικονομική πορεία της υπόθεσης κατά την προδικασία:

1. Αστυνομική προανάκριση **(245 ΚΠΔ)**
2. Ποινική δίωξη με παραγγελία κύριας ανάκρισης **(43 ΚΠΔ)**
3. Διαβίβαση δικογραφίας από Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών σε εισαγγελέα εφετών **(309 ΚΠΔ)**
4. Πρόταση εισαγγελέα εφετών σε Πρόεδρο Εφετών **(309 ΚΠΔ)**
5. Σύμφωνη πρόταση προέδρου εφετών **(309 ΚΠΔ)**
6. Κλητήριο θέσπισμα από Εισαγγελέα εφετών **(309 ΚΠΔ)**

Στην περίπτωση της κατ' εξαίρεση απευθείας παραπομπής στο ακροατήριο με κλητήριο θέσπισμα κατ' άρθρο 309 ΚΠΔ

ΣΟΣ → Δεν επιτρέπεται άσκηση προσφυγής

[Δεν επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ούτε στο κλητήριο θέσπισμα με το οποίο γίνεται η παραπομπή στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο]

309 ΚΠΔ

«1. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις των κακουργημάτων: του ν.δ. 86/1969, των νόμων 998/1979, 2168/1993, 2960/2001, 4002/2011 (άρθρο 52), 4139/2013, 4174/2013 και 4251/2014, καθώς και των άρθρων 374 και 380 ΠΚ εφόσον η υπόθεση ανήκει στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του μονομελούς ή τριμελούς εφετείου, μετά την περάτωση της ανάκρισης, η δικογραφία υποβάλλεται από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος, αν κρίνει ότι προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή της υπόθεσης στο ακροατήριο και ότι δεν χρειάζεται να συμπληρωθεί η ανάκριση, προτείνει στον πρόεδρο εφετών να εισαχθεί η υπόθεση, μαζί με τα τυχόν ήσσονος βαρύτητας συναφή εγκλήματα, απευθείας στο ακροατήριο. Οι διατάξεις των άρθρων 128 και 129 εφαρμόζονται αναλόγως και σε τούτη την περίπτωση.

2. Από τη στιγμή που ο εισαγγελέας εφετών καταρτίσει την σχετική πρόταση πριν την υποβάλει προς τον πρόεδρο εφετών, έχει υποχρέωση να ενημερώσει αμέσως, έστω και τηλεφωνικά, τους διαδίκους, προκειμένου να λάβουν αντίγραφο της και να ασκήσουν το δικαίωμα ακρόασης, υποβάλλοντας υπόμνημα με τις απόψεις τους. Αφού παρέλθουν δέκα ημέρες από την ειδοποίηση, για την οποία συντάσσεται έκθεση, η δικογραφία διαβιβάζεται στον πρόεδρο εφετών. Εφόσον ο πρόεδρος εφετών διατυπώσει σύμφωνη γνώμη, για την παραπομπή της υπόθεσης στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας εφετών εκδίδει κλητήριο θέσπισμα, κατά του οποίου δεν επιτρέπεται προσφυγή.

3. Σε περίπτωση διαφωνίας του προέδρου εφετών ή όταν από την αρχή ο εισαγγελέας φρονεί ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ή θα πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη ή να

παύσει οριστικά ή προσωρινά η ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας εφετών διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, προκειμένου να εισαχθεί στο συμβούλιο πλημμελειοδικών.»

Ως προς την παραπομπή:

- ο Το αδίκημα της κλοπής (**372 ΠΚ**) υπάγεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου → **112 ΚΠΔ**
- ο Το αδίκημα της ληστείας (**380 ΠΚ**) υπάγεται κατ' εξαίρεση στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων → **110 περ. β ΚΠΔ**

110ΚΠΔ

«Στη δικαιοδοσία του μονομελούς εφετείου ανήκουν:

α) Η εκδίκαση των κακουργημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 301 και 303, εφόσον για αυτά έχει συνταχθεί πρακτικό συνδιαλλαγής ή διαπραγμάτευσης.

β) Η εκδίκαση των περιοριστικά απαριθμούμενων κακουργημάτων της διακεκριμένης κλοπής (άρθρο 374 ΠΚ), της ληστείας (άρθρο 380 ΠΚ), της παράτυπης μετανάστευσης (ν. 4251/2014), του κώδικα νόμων για τα ναρκωτικά (ν. 4139/2013), των περ. β' έως και ε' της παρ. 1 και της παρ. 3 του άρθρου 268 του ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδικας» (Α' 7), και της παρ. 1 του άρθρου 71 του ν. 998/1979 «περί προστασίας δασών» (Α' 289), εκτός αν στον νόμο απειλείται κατά αυτών η ποινή της ισόβιας κάθειρξης, οπότε αυτά υπάγονται στη δικαιοδοσία του τριμελούς εφετείου.»

Ποιο δικαστήριο λοιπόν θα επιληφθεί της υποθέσεως;

Λόγω συνάφειας αρμόδιο είναι το ανώτερο δικαστήριο, ήτοι **το Μονομελές Εφετείο Κακουργημάτων → 128 ΚΠΔ + 129 ΚΠΔ**

128 ΚΠΔ

«Συναφή θεωρούνται μόνο τα εγκλήματα που τελούνται: α) από το ίδιο πρόσωπο είτε συγχρόνως είτε σε διαφορετικούς τόπους και χρόνους, β) από τη δράση πολλών που δεν είναι συναίτιοι στον ίδιο τόπο και χρόνο, γ) από πολλούς εναντίον αλλήλων είτε συγχρόνως είτε σε διαφορετικούς τόπους και χρόνους και δ) με σκοπό να διευκολύνουν ή να κάνουν πιο εύστοχη την εκτέλεση ή να συγκαλύψουν ένα από αυτά.»

129 ΚΠΔ

«1. Τα συναφή εγκλήματα ανακρίνονται και εκδικάζονται από το ίδιο δικαστήριο, αν η συνεκδίκαση δεν προκαλεί βλάβη.

2. Το ανώτερο δικαστήριο είναι αρμόδιο και για τα συναφή εγκλήματα που υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του κατώτερου δικαστηρίου. Το μικτό ορκωτό δικαστήριο θεωρείται στην περίπτωση αυτή ανώτερο κατά βαθμό από τα άλλα.»

ΠΡΑΚΤΙΚΟ Γ

Οι Α και Β τελούν το αδίκημα της απάτης κατά του Γ και κατόπιν έγκλησης του τελευταίου παραπέμπονται στο αρμόδιο δικαστήριο.

Α) Προδικασία και τρόπος παραπομπής των Α και Β στο αρμόδιο δικαστήριο

Β) Στο ακροατήριο οι Α και Β καταδικάζονται σε ποινή τριών μηνών έκαστος.

Μπορούν να ασκήσουν κάποιο ένδικο μέσο;

Γ) Έστω ότι οι Α και Β καταδικάστηκαν πρωτόδικα σε 6 μήνες φυλάκιση, άσκησαν έφεση και στο μεσοδιάστημα και μέχρι την εκδίκαση της υποθέσεως από το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών ο εγκαλών Γ τα βρίσκει με τον Α με αποτέλεσμα να επιθυμεί την ανάκληση της έγκλησής του μόνο ως προς αυτόν. Είναι δυνατόν;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Α) Προδικασία:

1. Προκαταρκτική εξέταση **43 + 243επ. ΚΠΔ**

2. Ποινική δίωξη με επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος

Παραπομπή → **112 ΚΠΔ** στο Τριμελές Πλημμελειοδικείο.

Β)

Όχι έφεση → **489 ΚΠΔ**

Μόνο αναίρεση → **504 ΚΠΔ**

489 ΚΠΔ

Εκείνος που καταδικάστηκε και ο εισαγγελέας έχουν δικαίωμα να ασκήσουν έφεση: α) κατά της απόφασης του μονομελούς πλημμελειοδικείου, αν με αυτήν καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε φυλάκιση πάνω από δύο μήνες ή σε χρηματική ποινή πάνω από δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ ή σε παροχή κοινωφελούς εργασίας πάνω από διακόσιες σαράντα ώρες ή αν καταδικάστηκε σε οποιαδήποτε ποινή που συνεπάγεται την έκτιση άλλης ποινής φυλάκισης που είχε ανασταλεί και είναι μεγαλύτερη από δύο (2) μήνες, β) κατά της απόφασης του τριμελούς πλημμελειοδικείου και της απόφασης του εφετείου για πλημμελήματα (άρθρα 111 παρ. 6), αν με αυτή καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος, πρόσωπο ιδιάζουσας δωσιδικίας ή συμμετοχος ή δράστης συναφούς πλημμελήματος, σε ποινή φυλάκισης πάνω από τέσσερις (4) μήνες ή σε χρηματική ποινή πάνω από τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ ή σε παροχή κοινωφελούς εργασίας πάνω από τετρακόσιες ογδόντα (480) ώρες ή σε οποιαδήποτε ποινή που συνεπάγεται την έκτιση άλλης ποινής φυλάκισης που είχε ανασταλεί και είναι μεγαλύτερη από τέσσερις (4) μήνες, γ) κατά της απόφασης του μονομελούς και τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων με την οποία καταδικάστηκε ο ανήλικος σε περιορισμό σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων ή επιβλήθηκαν σε αυτόν αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα, δ)

(καταργείται), ε) κατά της απόφασης του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, του μονομελούς εφετείου και του τριμελούς εφετείου με την οποία καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε ποινή στέρησης της ελευθερίας διάρκειας τουλάχιστον δύο (2) ετών για κακούργημα ή τουλάχιστον ενός (1) έτους για πλημμέλημα.

504 παρ. 1 ΚΠΔ

«1. Όταν ο νόμος δεν ορίζει ειδικά κάτι άλλο, αίτηση αναίρεσης επιτρέπεται μόνο κατά της απόφασης που, όπως απαγγέλθηκε, δεν προσβάλλεται με έφεση και κατά της απόφασης του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου που εκδόθηκε ύστερα από άσκηση έφεσης, αν με τις αποφάσεις αυτές το δικαστήριο αποφάνθηκε τελειωτικά για την κατηγορία ή αν έπαυσε οριστικά ή κήρυξε απαράδεκτη την ποινική δίωξη (άρθρο 368).»

Γ) Η ανάκληση για μόνο έναν εκ των εγκαλουμένων δεν είναι δυνατή. Η ανάκληση έχει **υποχρεωτικά ισχύ για όλους**, καθώς η ποινική δίωξη ασκείται in rem και όχι in personam.

117 ΠΑΡ.3 ΠΚ

«3. Η ανάκληση που έγινε για έναν από τους συμμετόχους της πράξης έχει ως συνέπεια την παύση της ποινικής δίωξης και των υπολοίπων, εφόσον και αυτοί διώκονται με έγκληση.»

ΠΡΑΚΤΙΚΟ Δ

Ο ερημίτης μοναχός Α εξαντλημένος και έχοντας χάσει τον προσανατολισμό του λόγω της κακοκαιρίας βρίσκει μπροστά του ξαφνικά μια καλύβα που ανήκει στον δασοφύλακα Β. Η πόρτα της καλύβας είναι κλειδωμένη παρόλα αυτά ο Α την παραβιάζει και εισέρχεται εντός για να προστατευθεί από τα έντονα καιρικά φαινόμενα.

Α) Ποιο είναι το αξιόποινο του Α;

Β) Ποιο είναι το αρμόδιο δικαστήριο της παραπομπής;

Γ) Τι ισχυρισμό θα προβάλατε αν ήσασταν συνήγοροι του στο Δικαστήριο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Α) Σύμφωνα με τα πραγματικά περιστατικά η συμπεριφορά του Α πληροί την αντικειμενική υπόσταση των άρθρων **378 παρ. 1 ΠΚ** (φθορά ξένης ιδιοκτησίας) και **334 παρ. 1 ΠΚ** (διατάραξη οικιακής ειρήνης)

B) Αρμόδιο δικαστήριο είναι το Μονομελές Πλημμελειοδικείο → **115 ΚΠΔ**

Γ) Σύμφωνα με το άρθρο **14 παρ. 1 ΠΚ** έγκλημα συνιστά κάθε πράξη άδικη και καταλογιστή στο δράστη της η οποία τιμωρείται από το νόμο.

Εφόσον η συμπεριφορά ενός προσώπου πληροί την αντικειμενική υπόσταση κάποιου εγκλήματος θα πρέπει αυτή καταρχάς να θεωρηθεί ως άδικη ειτός αν κατ' εξαίρεση συντρέχει λόγος άρσης του αδικού χαρακτήρα της.

Οι προϋποθέσεις εφαρμογής του **άρθρου 25 ΠΚ** (κατάσταση ανάγκης που αποκλείει το άδικο) είναι οι εξής:

A) κίνδυνος παρών και αναπότρεπτος με άλλα μέσα

B) να αφορά το πρόσωπο ή την περιουσία του πράξαντος ή άλλου

Γ) να μην οφείλεται σε υπαιτιότητα του πράξαντος και

Δ) επέλευση βλάβης στον άλλο σημαντικά κατώτερης κατά το είδος και την σπουδαιότητα από την απειληθείσα.

Στο χώρο της κατάστασης ανάγκης σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει στην άμυνα δεν έχουμε τη σύγκρουση του δικαίου με το άδικο αλλά του δικαίου του ενός με το δικαίο του άλλου. Συγκεκριμένα έχουμε σύγκρουση ανάμεσα σε δύο έννομα αγαθά που κάτω από κανονικές συνθήκες είναι άσχετα μεταξύ τους έτσι που η σωτηρία του ενός είναι πρακτικά δυνατή μόνο με την καταστροφή ή την βλάβη του άλλου.

Εν προκειμένω συντρέχει λόγος άρσης του αδικού και ειδικότερα η προϋπόθεση της κατάστασης ανάγκης κατά το άρθρο 25 του Ποινικού Κώδικα καθότι η διαφορά ανάμεσα στην αξία της ανθρώπινης ζωής που κινδυνεύει από τη μία και την σπασμένη πόρτα και την διατάραξη της οικιακής ειρήνης από την άλλη είναι τόσο μεγάλη ώστε το πλεόνασμα της αξίας της πρώτης να υπερκαλύπτει την απαξία που ενέχει η προσβολή των άλλων εννόμων αγαθών.

→ Αυτοτελής Ισχυρισμός

25 ΠΚ

«1. Δεν είναι άδικη η πράξη που τελεί κάποιος, για να αποτρέψει παρόντα και αναπότρεπτο με άλλα μέσα κίνδυνο, ο οποίος απειλεί το πρόσωπο ή την περιουσία του ίδιου ή κάποιου άλλου χωρίς δική του υπαιτιότητα, αν η βλάβη που προκλήθηκε στον άλλο είναι σημαντικά κατώτερη κατά το είδος και τη σπουδαιότητα από τη βλάβη που απειλήθηκε.»

ΠΡΑΚΤΙΚΟ Ε

Ο Ολλανδός τουρίστας Α επισκέπτεται την Ελλάδα για να περάσει τις διακοπές του. Στη Μύκονο όπου διέμενε γνωρίζει τον έμπορο ναρκωτικών Β ο οποίος για να του πουλήσει ποσότητα μαριχουάνας τον πείθει ότι στην Ελλάδα δεν απαγορεύεται η χρήση μαριχουάνας ενώ στην πραγματικότητα απαγορεύεται. Έτσι ο Β αγοράζει για δική του χρήση 5 γραμ. μαριχουάνας την οποία καπνίζει αμέσως αμέριμνος σε bar του νησιού όπου και συλλαμβάνεται.

Πως ευθύνονται οι Α και Β;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Η πράξη του Α, ήτοι προμήθεια, κατοχή και χρήση ναρκωτικών ουσιών είναι άδικη γιατί πραγμάτωσε την αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος όπως περιγράφεται στον ειδικό ποινικό νόμο περί ναρκωτικών.

Η πράξη του όμως δεν είναι καταλογιστή σε ενοχή του γιατί λόγω της πλάνης περί το άδικο (α.31 παρ.2 ΠΚ) την οποία έχει αποκλείεται το δεοντολογικό στοιχείο του καταλογισμού.

Σε κάθε περίπτωση δεν αρκεί η πλάνη περί το άδικο αλλά πρέπει αυτή να είναι συγγνωστή, δηλαδή δικαιολογημένη, κάτι που συμβαίνει εν προκειμένω καθώς στην Ολλανδία είναι επιτρεπτή η χρήση αυτού του ναρκωτικού. → Αθώος

Αναφορικά με τον Β από τα δεδομένα του πρακτικού προκύπτει ότι έπεισε τον Α να τελέσει την ανωτέρω άδικη πράξη γνωρίζοντας ότι η πράξη αυτή απαγορεύεται στην Ελλάδα. Ο Β θα τιμωρηθεί ως ηθικός αυτουργός ή έμμεσος αυτουργός (βλ. πρακτικό Α) στα παραπάνω εγκλήματα που τέλεσε ο Α (αναλόγως της απαίτησης δόλου ή όχι εκ μέρους του φυσικού αυτουργού) καθώς και για εμπορία ναρκωτικών ουσιών

31ΠΚ ΝΟΜΙΚΗ ΠΛΑΝΗ

«1. Μόνη η άγνοια του αξιολογίου δεν αρκεί για να αποκλείσει τον καταλογισμό.
2. Η πράξη όμως δεν καταλογίζεται σε εκείνον που την τελεί αν αυτός δεν είχε συνείδηση του άδικου χαρακτήρα της λόγω πλάνης που δεν μπορούσε να αποφύγει, μολονότι κατέβαλε την οφειλόμενη από τις περιστάσεις και δυνατή γι' αυτόν επιμέλεια (συγγνωστή νομική πλάνη). Αν ο υπαίτιος μπορούσε να αποφύγει την πλάνη, η πράξη καταλογίζεται σε αυτόν, αλλά το δικαστήριο μπορεί να του επιβάλει μειωμένη ποινή (άρθρο 83).»

46ΠΚ ΗΘΙΚΗ ΑΥΤΟΥΡΓΙΑ

«1. Με την ποινή του αυτουργού τιμωρείται επίσης: α) όποιος με πρόθεση προκάλεσε σε άλλον την απόφαση να εκτελέσει την άδικη πράξη που διέπραξε· β) όποιος με πρόθεση παρέσχε άμεση συνδρομή στο δράστη κατά τη διάρκεια αυτής της πράξης και στην εκτέλεση της κύριας πράξης.»

2. Όποιος με πρόθεση προκάλεσε σε άλλον την απόφαση να τελέσει κάποιο έγκλημα, με μοναδικό σκοπό να τον καταλάβει ενώ αποπειράται να τελέσει το έγκλημα ή ενώ επιχειρεί αξιόποινη προπαρασκευαστική του πράξη και με τη θέληση να τον ανακόψει από την αποπεράτωση του εγκλήματος, τιμωρείται με την ποινή του αυτουργού μειωμένη στο μισό.»

48ΠΚ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΑΞΙΟΠΟΙΝΟ

«Το αξιόποινο των συμμετόχων κατά τα άρθρα 46 και 47 είναι ανεξάρτητο από το αξιόποινο εκείνου που τέλεσε την πράξη.»

49ΠΚ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ Η' ΣΧΕΣΕΙΣ

«1. Όπου ο νόμος, για να είναι μια πράξη αξιόποινη, απαιτεί ιδιαίτερες ιδιότητες ή σχέσεις, αν αυτές υπάρχουν μόνο στο δράστη, τότε αυτοί που είναι συμμετοχοί κατά το άρθρο 46 παρ. 1 μπορούν να τιμωρηθούν με ποινή ελαττωμένη (άρθρο 83)· αν όμως υπάρχουν μόνο σ' αυτούς που είναι συμμετοχοί κατά τα άρθρα 46 παρ. 1 και 47, τότε οι τελευταίοι τιμωρούνται ως αυτουργοί και ο δράστης ως συνεργός.

2. Οι ιδιαίτερες ιδιότητες ή σχέσεις ή άλλες περιστάσεις που επιτείνουν, μειώνουν ή αποκλείουν την ποινή λαμβάνονται υπόψη μόνο για εκείνον το συμμετοχο στον οποίο υπάρχουν.»

Πρόσθετες ερωτήσεις

A) Είναι δυνατόν να επιβληθεί προσωρινή κράτηση σε πλημμέλημα;

Ναι, σε περίπτωση ανθρωποκτονίας εξ αμελείας κατά συρροή → **286 παρ.2 ΚΠΔ**

B) Πότε διεξάγεται κύρια ανάκριση;

→ **Υποχρεωτικά** σε όλα τα κακουργήματα και δυνητικά στα πλημμελήματα για τα οποία προβλέπεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 3 μηνών και σε αυτά που είναι δυνατή η προσωρινή κράτηση

→ Κύρια ανάκριση η μόνη διαδικασία στο ποινικό δικονομικό δίκαιο όπου είναι υποχρεωτική η αυτοπρόσωπη εμφάνιση του κατηγορουμένου

Σος → εξαίρεση αν δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ενοχής οπότε τελειώνει με τυπικές κλήσεις (+ πρακτικό ποινικής συνδιαλλαγής ή διαπραγμάτευσης πριν την κλήση σε απολογία)

246 ΚΠΔ

«1. Την κύρια ανάκριση την ενεργεί μόνο ο ανακριτής, μετά από γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα, η οποία καθορίζει και εξειδικεύει την αξιόποινη πράξη και την ποινική διάταξη που την προβλέπει.

2. Τέτοια παραγγελία δίνει ο εισαγγελέας: α) σε κακουργήματα, β) σε πλημμελήματα στα οποία προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής προσωρινής κράτησης καθώς και σε εκείνα στα οποία, κατά την κρίση του, συντρέχει περίπτωση να επιβληθούν στον κατηγορούμενο περιοριστικοί όροι κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 283.»

Γ) Παραγραφή ποινικών αδικημάτων;

111 και 113 ΠΚ

Πλημμελήματα: 5 + 3 χρόνια

Κακουργήματα: 15 + 5 χρόνια

Κακουργήματα:

Α) με ποινή ισοβίου καθείρξεως (π.χ. ανθρωποκτονία, ομαδικός βιασμός, θανατηφόρα ληστεία)

Β) συγκεκριμένα κακουργήματα εναντίον του ελληνικού Δημοσίου (π.χ. απάτη, κλοπή, υπεξαίρεση, απιστία) : 20 + 5 χρόνια

Έναρξη κύριας διαδικασίας:

1^η περίπτωση: Έγκυρη επίδοση κλητηρίου θέσπισματος

2^η περίπτωση: Επίδοση παραπεμπτικού βουλεύματος και της κλήσης για το δικαστήριο

→ η παραγραφή δεν αναστέλλεται αν η επίδοση είναι άκυρη ή αν το ίδιο το κλητήριο θέσπισμα είναι άκυρο

Κακουργήματα **εναντίον ανηλίκων** → Η παραγραφή ξεκινάει από την ενηλικίωσή τους

Όμως αν αφορούν εγκλήματα α) γενετήσιας ελευθερίας (κεφάλαιο 19 ΠΚ), β) εμπορία ανθρώπου και γ) αρπαγή ανηλίκου η προθεσμία ξεκινάει ένα χρόνο μετά την ενηλικίωση αν πρόκειται για πλημμέλημα και 3 χρόνια αν πρόκειται για κακούργημα

Δ) Μπορεί το Πενταμελές Εφετείο να δικάσει κάποιο πλημμέλημα;

1) Όταν το Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων δικάζει σε πρώτο βαθμό λόγω ιδιάζουσας δωσιδικίας

2) Αν στο Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων καταδικαστεί κάποιος μόνο για τυχόν πλημμέλημα και αθωωθεί για το κακούργημα ή μετατραπεί η κατηγορία στον α' βαθμό σε πλημμέλημα

- ΣΟΣ → Αρμόδιο δικαστήριο κατ' εξαίρεση να διδάσει τα αδικήματα της παράβασης καθήκοντος (259 ΠΚ) , της ψευδούς κατάθεσης (224 ΠΚ) και της καταδολίευσης δανειστών (397 ΠΚ) είναι το Τριμελές Πλημμελειοδικείο παρά το γεγονός πως για τα ως άνω προβλέπεται ποινή έως 3 έτη.